

Briuselis, 2020 m. liepos 14 d.
REV1. Ši pranešimo redakcija pakeičia
2018 m. vasario 8 d. pranešimą

PRANEŠIMAS SUINTERESUOTIESIEMS SUBJEKTAMS

JUNGTINĖS KARALYSTĖS IŠSTOJIMAS IR SUDARIUS SANDORĮ TEIKIAMŲ FINANSINIŲ PASLAUGŲ ES TAISYKLĖS

2020 m. vasario 1 d. Jungtinė Karalystė išstojo iš Europos Sąjungos ir tapo trečiaja šalimi¹. Susitarime dėl išstojimo² nustatytas pereinamasis laikotarpis, kuris baigiasi 2020 m. gruodžio 31 d. Iki tos dienos Jungtinei Karalystei ir jos teritorijoje taikoma visa ES teisė³.

Pereinamuoju laikotarpiu ES ir Jungtinė Karalystė derėsis dėl susitarimo dėl naujos partnerystės. Tačiau neaišku, ar pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu toks susitarimas bus sudarytas ir įsigalios. Bet kuriuo atveju tokiu susitarimu būtų sukurti santykiai, kurie labai skirtųsi nuo Jungtinės Karalystės dalyvavimo vidaus rinkoje⁴.

Be to, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Jungtinė Karalystė taps trečiaja šalimi ES teisės įgyvendinimo ir taikymo ES valstybėse narėse srityje.

Todėl visiems suinteresuotiesiems subjektams, ypač ekonominės veiklos vykdytojams, primenama apie teises pereinamojo laikotarpio pabaigos pasekmes jų veiklai.

Rekomendacijos suinteresuotiesiems subjektams

Išvestinių finansinių priemonių ir vertybinių popierių įsigijimo finansavimo sandorių šalims, taip pat suinteresuotiesiems subjektams, kurie pagal valstybės narės teisę išleidžia finansines priemones, įregistruotas Jungtinės Karalystės centrinių vertybinių popierių depozitoriumų (CVPD) įstaigose, rekomenduojama atsižvelgiant į šį pranešimą įvertinti pereinamojo laikotarpio pabaigos pasekmes ir imtis tinkamų veiksmų, kad jie atitiktų

¹ Trečioji šalis – tai šalis, kuri nėra ES valstybė narė.

² Susitarimas dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos (OL L 29, 2020 1 31, p. 7) (toliau – Susitarimas dėl išstojimo).

³ Išskyrus tam tikras Susitarimo dėl išstojimo 127 straipsnyje nustatytas išimtis, kurių nė viena nėra aktuali šiam pranešimui.

⁴ Visų pirma, laisvosios prekybos susitarime nenumatomos tokios vidaus rinkos (prekių ir paslaugų srities) sampratos, kaip abipusis pripažinimas.

taikomus teisinius reikalavimus.

Pastaba. Šiame pranešime neaptariama:

- ES taisyklės dėl įstatymų ir jurisdikcijos kolizijos (teisminis bendradarbiavimas civilinėse ir komercinėse bylose);
- ES bendrovių teisė;
- ES asmens duomenų apsaugos taisyklės.

Šie aspektai aptariami šiuo metu rengiamuose arba jau paskelbtuose kituose pranešimuose⁵.

Šis pranešimas turėtų būti skaitomas kartu su 2020 m. liepos 9 d. Komisijos komunikatu „Pasirengimas pokyčiams. Komunikatas dėl pasirengimo Europos Sąjungos ir Jungtinės Karalystės santykių pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu“⁶, visų pirma jo II skirsnio B.1 poskirniu.

Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Jungtinei Karalystei nebebus taikomos ES finansų rinkų taisyklės, visų pirma 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų (ERIR)⁷, 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 600/2014 dėl finansinių priemonių rinkų, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (FPRR)⁸, 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/2365 dėl vertybinių popierių įsigijimo finansavimo sandorių ir pakartotinio naudojimo skaidrumo ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (VPIFS reglamentas)⁹, Reglamentas (ES) Nr. 909/2014 dėl atsiskaitymo už vertybinius popierius gerinimo Europos Sąjungoje ir centrinių vertybinių popierių depozitoriumų (CVPDR)¹⁰ ir 1998 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/26/EB dėl atsiskaitymų baigtinumo mokėjimų ir vertybinių popierių atsiskaitymų sistemose¹¹. Tai sukelia visų pirma šias pasekmes:

⁵ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/getting-ready-end-transition-period_lt.

⁶ COM(2020) 324 *final*.

⁷ OL L 201, 2012 7 27, p. 1.

⁸ OL L 173, 2014 6 12, p. 84.

⁹ OL L 337, 2015 12 23, p. 1.

¹⁰ OL L 257, 2014 8 28, p. 1.

¹¹ OL L 166, 1998 6 11, p. 45.

1. IŠVESTINĖS FINANSINĖS PRIEMONĖS

- Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui išvestinė finansinė priemonė, kuriomis prekiaujama Jungtinės Karalystės reguliuojamoje rinkoje, nebeatitiks biržinių išvestinių finansinių priemonių apibrėžties pagal ES teisę. Pagal FPRR 2 straipsnio 1 dalies 32 punktą biržinės išvestinės finansinės priemonės yra išvestinės finansinės priemonės, kuriomis prekiaujama ES reguliuojamoje rinkoje arba trečiosios šalies rinkoje, kuri laikoma lygiaverte reguliuojamai rinkai¹². Taigi, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, pagal ES teisę¹³ biržinės išvestinės finansinės priemonės, kuriomis prekiaujama Jungtinės Karalystės reguliuojamoje rinkoje, bus laikomos nebiržinių išvestinių finansinių priemonių sutartimis. Pagal ERIR 2a straipsnį Komisija yra įgaliota pripažinti trečiosios šalies rinką lygiaverte. Šiuo metu Jungtinės Karalystės lygiavertiškumas šioje srityje vertinamas, tačiau vertinimo procesas dar neužbaigtas. Todėl visi suinteresuotieji subjektai turi būti apie tai informuoti ir pasiruošę scenarijui, pagal kurį išvestinės finansinės priemonės, kuriomis prekiaujama Jungtinės Karalystės reguliuojamose rinkose, būtų laikomos nebiržinėmis išvestinėmis finansinėmis priemonėmis.
- Todėl biržinei išvestinei finansinei priemonei, kuri tampa nebiržine, bus taikomi visi ERIR nustatyti nebiržinių išvestinių finansinių priemonių sandorių reikalavimai. Išskyrus ne finansų sandorio šalių sudarytus apsidraudimo sandorius, apskaičiuojant tarpuskaitos ribą pagal ERIR nuostatas bus įtraukiami visi nebiržinių išvestinių finansinių priemonių sandoriai ir jiems bus taikoma ERIR tarpuskaitos prievolė (jeigu atitinkamam produktui ta prievolė taikoma¹⁴), taip pat tam tikros rizikos mažinimo priemonės (visų pirma prievolė keistis garantinėmis įmokomis).

Nebiržinių išvestinių finansinių priemonių, kurioms taikoma tarpuskaitos prievolė, tarpuskaitą turi atlikti pagrindinė sandorio šalis (PSS), leidimą gavusi ir įsteigta ES valstybėje narėje, arba trečiojoje šalyje įsteigta PSS, kurią pagal ERIR 25 straipsnį pripažino Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija (ESMA), kad ji galėtų atlikti tos klasės nebiržinių išvestinių finansinių priemonių tarpuskaitą¹⁵. Komisija yra įgaliota pripažinti trečiosios šalies reguliavimo ir priežiūros sistemas lygiavertėmis. Toks sprendimas dėl lygiavertiškumo yra būtina sąlyga, kad ESMA pripažintų trečiosios šalies PSS. Nesant tokio sprendimo dėl lygiavertiškumo ar pripažinimo, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, Jungtinėje Karalystėje įsteigtų PSS paslaugomis nebus galima naudotis tarpuskaitos prievolei įvykdyti. Šiuo metu Jungtinės Karalystės lygiavertiškumas šioje srityje vertinamas, tačiau vertinimo procesas dar neužbaigtas. Todėl visi suinteresuotieji subjektai turi būti apie tai

¹² Biržinė išvestinė finansinė priemonė yra „išvestinė finansinė priemonė, kuria prekiaujama reguliuojamoje rinkoje arba trečiosios valstybės rinkoje, kuri laikoma lygiaverte reguliuojamai rinkai [...], ir nepatenka į nebiržinių išvestinių finansinių priemonių termino apibrėžtį pagal ERIR 2 straipsnio 7 punktą“ (žr. FPRR 2 straipsnio 1 dalies 32 punktą).

¹³ Nebiržinių išvestinių finansinių priemonių sutartys yra sutartys, kuriomis neprekiuojama ES reguliuojamoje rinkoje arba prekiaujama trečiosios šalies reguliuojamoje rinkoje, kuriai sprendimas dėl lygiavertiškumo netaikomas. Žr. ERIR 2 straipsnio 7 punktą ir 2a straipsnį.

¹⁴ Tarpuskaitos prievolė šiuo metu taikoma šiems produktams: palūkanų normų apskaitimo sandoriams eurais, Japonijos jenomis, JAV doleriais, Norvegijos kronomis, Lenkijos zlotais ir Švedijos kronomis, taip pat į indeksą įtrauktiems kredito įsipareigojimų neįvykdymo apskaitimo sandoriams.

¹⁵ Žr. ERIR 4 straipsnio 3 dalį.

informuoti ir pasiruošę scenarijui, pagal kurį sandorio šalys negalės įvykdyti savo tarpuskaity prievolės pagal ERIR naudodamosi Jungtinėje Karalystėje įsteigtų PSS paslaugomis.

- Prievolė atlikti sandorių tarpuskaity naudojantis leidimą gavusios ES įsteigtos PSS arba trečiojoje šalyje įsteigtos pripažintos PSS paslaugomis taip pat taikoma trečiosiose šalyse įsteigtoms sandorio šalims, kai sutartis turi tiesioginį, svarbų ir iš anksto numatomą poveikį Europos Sąjungoje arba kai tokia pareiga būtina arba tinkama siekiant užtikrinti, jog nebūtų apeita nė viena ERIR nuostata¹⁶.
- ES leidimo praradimas paveiks Jungtinėje Karalystėje įsteigtų PSS galimybes tęsti tam tikrą veiklą (pvz., portfelio suspaudimo) ir įvykdyti tam tikras prievoles (pvz., įsipareigojimų neįvykdymo valdymo), susijusias su sutartimis, sudarytomis prieš pasibaigiant pereinamajam laikotarpiui.
- ES įsteigtų kredito įstaigų ir investicinių įmonių turimoms išvestinių finansinių priemonių pozicijoms nepripažintų trečiosiose šalyse įsteigtų PSS atžvilgiu bus taikomas didelis kapitalo poreikio koeficientas¹⁷. Taip yra todėl, kad tik leidimus turinčios PSS, įsteigtos ES, ir pripažintos PSS, įsteigtos trečiojoje šalyje, yra laikomos reikalavimus atitinkančiomis pagrindinėmis sandorio šalimis¹⁸, kurioms pagal KRR taikomas lengvatinis kapitalo vertinimas¹⁹.
- Todėl ES sandorio šalys ir trečiųjų šalių sandorio šalys, kurioms taikoma tarpuskaity prievolė, turėtų išanalizuoti savo išvestinių finansinių priemonių portfelius. Visos sandorio šalys (įskaitant trečiosiose šalyse įsteigtas sandorio šalis) – ar jos būtų tarpuskaity ribą viršijančios finansų įstaigos, ar ne finansų bendrovės – turėtų užtikrinti atitiktį tarpuskaity reikalavimams. Kai išvestinių finansinių priemonių sutartys sudaromos arba jų tarpuskaity atliekama per tarpininką (t. y. tarpuskaity narį, tarpuskaity nario klientą arba netiesioginį klientą), sandorio šalys turėtų užtikrinti, kad jų sutartis su tuo tarpininku atitiktų taikomus teisinius reikalavimus. Tai taip pat taikoma tarpuskaity santykiams bankų grupėse.

---

¹⁶ Daugiau informacijos pateikta ERIR 4 straipsnyje ir 2014 m. vasario 13 d. Komisijos deleguotajame reglamente (ES) Nr. 285/2014, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 648/2012 nuostatos dėl tiesioginio, didelio ir numatomo sutarčių poveikio Sąjungai techninių reguliavimo standartų, skirtų taisyklių bei įsipareigojimų apėjimo prevencijai (OL L 85, 2014 3 21, p. 1).

¹⁷ Žr. 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (KRR) 300–311 straipsnius.

¹⁸ Žr. 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (KRR) 497 straipsnį.

¹⁹ Žr. KRR 4 straipsnio 1 dalies 88 punktą, laikantis KRR 497 straipsnio ir 2017 m. gruodžio 6 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2017/2241 pereinamojo laikotarpio nuostatų (trečiųjų šalių PSS pereinamasis laikotarpis trunka iki 2018 m. birželio 15 d.).

2. SANDORIŲ DUOMENŲ SAUGYKLOS IR PRANEŠIMŲ TEIKIMAS

- Apie išvestinių finansinių priemonių arba vertybinių popierių įsigijimo finansavimo sandorius, kuriems taikoma pranešimo pareiga pagal ERIR arba VPIFS reglamentą, PSŠ arba sandorio šalys turi pranešti ES registruotai sandorių duomenų saugyklai arba ESMA pripažintai trečiosios šalies sandorių duomenų saugyklai²⁰. Pagal ERIR 77 straipsnį ir VPIFS reglamento 19 straipsnį Komisija yra įgaliota pripažinti trečiosios šalies reguliavimo ir priežiūros sistemas lygiavertėmis. Toks sprendimas dėl lygiavertiškumo yra būtina sąlyga, kad ESMA pripažintų trečiosios šalies sandorių duomenų saugyklą. Nesant tokio sprendimo dėl lygiavertiškumo ar pripažinimo, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, Jungtinėje Karalystėje įsteigtų sandorių duomenų saugyklų paslaugomis nebus galima naudotis pranešimo pareigai įvykdyti. Šiuo metu Jungtinės Karalystės lygiavertiškumas šioje srityje vertinamas, tačiau vertinimo procesas dar neužbaigtas. Todėl visi suinteresuotieji subjektai turi būti apie tai informuoti ir pasiruošę scenarijui, pagal kurį Jungtinėje Karalystėje įsteigtų sandorio duomenų saugyklų paslaugomis nebus galima naudotis pranešimo pareigai įvykdyti pagal ERIR ir VPIFS reglamentą.
- Pareiga apie išvestinių finansinių priemonių sandorį pranešti tinkamai įregistruotai ar pripažintai sandorių duomenų saugyklai tenka PSŠ ir sandorio šalims. Už pranešimo pateikimą atsakingos sandorio šalys – finansų ar ne finansų – turi užtikrinti, kad šis reikalavimas būtų įvykdytas. Kai pareiga pateikti pranešimą sandorių duomenų saugyklai perduodama trečiajam asmeniui, sandorio šalys turėtų užtikrinti, kad jų sutartimi būtų garantuojama atitiktis visiems taikomiems ERIR ir (arba) VPIFS reglamento teisiniams reikalavimams.
- Sandorio šalys ir toliau turi laikytis reikalavimo sandorio šalims saugoti visų sudarytų išvestinių finansinių priemonių sutarčių ir bet kurių jų pakeitimų duomenis bent penkerius metus nuo sutarčių nutraukimo²¹.

3. CENTRINIAI VERTYBINIŲ POPIERIŲ DEPOZITORIUMAI IR VERTYBINIŲ POPIERIŲ ATSISKAITYMO SISTEMOS

- Vertybinių popierių atsiskaitymo sistemas valdo CVPD. Jie atsiskaito už (užbaigia) rinkoje sudarytus sandorius. CVPD taip pat užtikrina vertybinių popierių sąskaitų, kuriose registruojama, kas ir kiek vertybinių popierių išleido ir kaip kiekvieną kartą keičiasi tų vertybinių popierių savininkai, tvarkymą.
- Trečiosios šalies CVPD turi kreiptis į ESMA dėl pripažinimo, jeigu jie ketina teikti tam tikras pagrindines CVPD paslaugas (emisijos ir centralizuoto tvarkymo paslaugas, susijusias su finansinėmis priemonėmis, kurioms taikoma ES valstybės narės teisė) arba ketina teikti savo paslaugas ES per valstybėje narėje įsteigtą filialą.
- Pagal CVPDR 25 straipsnį Komisija yra įgaliota pripažinti trečiosios šalies reguliavimo ir priežiūros sistemas lygiavertėmis. Toks sprendimas yra būtina sąlyga, kad ESMA pripažintų trečiosios šalies CVPD. Nesant tokio sprendimo dėl

²⁰ Žr. ERIR 9 straipsnį ir VPIFS reglamento 4 straipsnį.

²¹ Žr. ERIR 9 straipsnio 2 dalį.

lygiavertiškumo ar pripažinimo, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, Jungtinėje Karalystėje įsteigti CVPD nebegalės teikti emisijos ir centralizuoto tvarkymo paslaugų, susijusių su finansinėmis priemonėmis, kurioms taikoma ES valstybės narės teisė, arba teikti savo paslaugų Europos Sąjungoje per ES valstybėje narėje įsteigtą filialą. Jungtinės Karalystės CVPD negali naudotis CVPDR 69 straipsnio 4 dalyje numatyta tęstinumo nuostata. Šiuo metu Jungtinės Karalystės lygiavertiškumas šioje srityje vertinamas, tačiau vertinimo procesas dar neužbaigtas. Todėl visi suinteresuotieji subjektai turi būti apie tai informuoti ir pasiruošę scenarijui, pagal kurį Jungtinėje Karalystėje įsteigti CVPD nebegalės teikti emisijos ir centralizuoto tvarkymo paslaugų, susijusių su finansinėmis priemonėmis, kurioms taikoma ES valstybės narės teisė, arba teikti savo paslaugų Europos Sąjungoje per ES valstybėje narėje įsteigtą filialą.

- Jungtinė Karalystė nebegalės paskirti sistemų pagal Atsiskaitymų baigtinumo direktyvą²². Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, Jungtinės Karalystės šiuo metu paskirtos sistemos nebebus laikomos paskirtomis pagal Atsiskaitymų baigtinumo direktyvą, taip pat jos ir jų dalyviai neteks susijusių teisių ir naudos. Tai neturi poveikio jokioms konkrečioms valstybių narių nacionalinės teisės nuostatomis²³.

Sudarius sandorį teikiamoms paslaugoms skirtoje Komisijos interneto svetainėje (https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/financial-markets/post-trade-services_en) pateikiama bendra informacija apie paslaugas, teikiamas sudarius sandorį. Prireikus šie tinklalapiai bus papildyti nauja informacija.

Europos Komisija

Finansinio stabilumo, finansinių paslaugų ir kapitalo rinkų sąjungos generalinis direktoratas

---

²² Žr. 1998 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/26/EB dėl atsiskaitymų baigtinumo mokėjimų ir vertybinių popierių atsiskaitymų sistemose 2 straipsnio a punktą.

²³ Žr. Atsiskaitymų baigtinumo direktyvos 7 konstatuojamąją dalį.